Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2016/2017

8. ROČNÍK

VÝCHOVA UMENÍN

Vypracoval: Mgr. Katarína Balogová

Obsah

Charakteristika predmetu. 2
Ciele učebného predmetu. 2
Kľúčové kompetencie.....3
Výkonový štandard 4
Obsahový ový štandard..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**
Pedagogické stratégie 9
Učebné zdroje 9
Hodnotenie.....10
Tematický plán 13

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Vyučovací predmet výchova umením patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové anárodné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z udobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia. Zámerom tohto predmetu jeoptimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Ciele učebného predmetu.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu výchova umením je:

- rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel,
- chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote,
- chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti a v kultúre,
- chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok,
- porozumieť súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe,
- zaujímať sa o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu a zoznamovať sa s kultúrou iných národov a regiónov,
- získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, vedieť ich spracovať a kriticky vyhodnocovať,
- získať vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície,
- vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,
- zaujímať zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram,
- uplatňovať kritické myslenie voči mediálnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom,

- mať základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr.

Cieľom vyučovacieho predmetu výchova umením je umožniť žiakom:

Kognitívne ciele

Na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou:

- nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a vetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov,
- diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch,
- spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá,
- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literár no-dramatických) v kontexte seurópskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny,
- na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník,
- dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie,
- dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickej výchovy.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítenia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita),
- uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel,
- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych, kultúr,
- vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností

- získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov,
- chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vypĺňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrnenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokážu zostavovať auditívne,vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom,
- osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, s trih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

Výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak na konci 8. roč. ZŠ povinne dosiahnuť. Sú uvedené v ŠVP, ktorý je dostupný online: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/vychova_umenim_isced2.pdf

Obsahový štandard

Obsah vyučovania výchovy umením 8. ročníku rešpektuje psychické osobitosti detí nižšieho sekundárneho vzdelania, vychádza z ich záujmov, schopností, skúseností a vedomostí o svete. V tomto ročníku rozvíjajú sa také zručnosti ako sú počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav. To všetko napomáha žiakovi rozvíjať a vedome získavať nové vedomosti a zručnosti.

Obsahový štandard pre výchovu umením, ktorý má žiak dosiahnuť na konci 8. ročníka je vymedzený ŠVP, ktorý je dostupný online:

http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/vychova_umenim_isced2.pdf

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Tradícia a identita
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Podnety umenia
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Zvuk a obraz – jazyk umenia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Prienik umenia a vedy
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	Populárna kultúra
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	Podnety umenia
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	Zvuk a obraz
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Všetky

Pedagogické stratégie

- narušenie stereotypov či predsudkov konsenzuálnymi a diferenciačnými technikami, relativizovanie fixovaného názoru na skupinu aplikáciou priblíženia princípov multikultúrnej spoločnosti
- individuálne a skupinové formy práce, práca vo dvojiciach
- introspektívne metódy – spätná väzba a výpoveď o vnímaní, pocitoch a postojoch jedinca
- písomné metódy – projekty, opisy
- zapojenie digitálnych produktov na vyučovaní – materiály pripravené vyučujúcimi k jednotlivým témam,
- začlenenie hravých foriem – kvízy, hry
- motivačné metódy
- expozičné metódy

Učebné zdroje

SCHUBERTOVÁ, Jana a kol.2011. *Výchova umením pre 8. ročník základných škôl - pracovné materiály pre žiakov.* Georg, Žilina 2011. ISBN 978-8-08-940129-1

SCHUBERTOVÁ, Jana a kol.2011. *Výchova umením pre 8. ročník základných škôl - metodické materiály pre učiteľov.* Georg, Žilina 2011. ISBN 978-8-08-940125-3

Odborná literatúra,pracovné materiály vytvorené pedagógom, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícií, dvojjazyčné slovníky, obrázkové slovníky, multimediálne výukové CD ROM, obrazový demonštračný materiál

Hodnotenie

Predmet Výchova umením **nebude klasifikovaný známkou**, ale na základe rozhodnutia pedagogickej rady školy z dňa 5.9. 2016 sa tento predmet hodnotí slovne, a to: absolvoval(a)/neabsolvolal(a).

Tematický plán

Predmet: Výchova umením

Ročník: 8. ročník

Časová dotácia: 33 hodín/ ročne

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
očet hodín: 5 **Zvuk a obraz – jazyk umenia**	Úvod do vyučovania predmetu	Oboznámenie s predmetom: charakteristika, ciele, zameranie, obsah, organizácia vyučovania, témy vyučovacích hodín, integrovanie poznatkov, predstavenie pracovného zošita.	Získať informácie o predmete, pochopiť princíp integrácie poznatkov
	Triedne portfólio návrhov na spevník	Obraz v hudbe, hudba v obraze – hľadanie vzťahov medzi hudobným a výtvarným vyjadrovaním. Hľadanie výtvarných ekvivalentov k ľudovým piesňam.	Získať informácie o predmete, pochopiť princíp integrácie poznatkov
	Komiks	Multimédiá – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku.	Vytvoriť komiks

		Vytváranie obrazovej koláže	
Počet hodín: 8 **Tradícia a identita**	Mestské a vidiecke korene umeleckých prejavov Aký som a ako ma vidia moji spolužiaci Portrét spolužiaka: kresba hlavy, fotografický portrét, premeny tváre Gnomus	Väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie. Porovnanie kultúry a subkultúry mesta a vidieka. Vytvoriť hudobno-scénické modely typické pre život v meste a na dedine: dožinky, svadba, vynášanie Moreny. Vytvoriť stručný opis spolužiaka: celá trieda sa podieľa na opise jednotlivca. Vytvoriť vlastný portrét na základe sebareflexie. Fotografický portrét spolužiaka: dôraz na svetlo, výraz, vystihnutie charakteru, výsek reality, orámovanie. Portrét spolužiaka, práca s fotografickým portrétom spolužiaka - karikatúra, deformácie tváre. Využitie techniky roláže a koláže. Portrét spolužiaka, práca s fotografickým portrétom spolužiaka - karikatúra, deformácie tváre. Využitie techniky roláže	Vytvoriť hudobno-scénické modely typické pre život v meste a na dedine: dožinky, svadba, vynášanie Moreny. Vytvoriť stručný opis spolužiaka: celá trieda sa podieľa na opise jednotlivca. Vytvoriť vlastný portrét na základe sebareflexie. Vytvoriť portrét spolužiaka, proporčne zvládnuť kresbu tváre. Vytvoriť fotografický portrét spolužiaka. Vytvoriť fotografický portrét spolužiaka. Uviesť príklad na vyjadrenie charakteru, vlastností ľudí ako aj ich pocitov a nálad prostredníctvom hudby

	Modlitba	a koláže. Človek a viera. Modlitba ako prostriedok vyjadrenia posvätného a transcendentna. Základné ľudské postoje. Modlitba ako prostriedok na vyjadrenie túžby po slobode.	Uviesť príklady z histórie, kedy ľudia bojovali za slobodu. Vypočuť si hudobné ukážky s touto tematikou. Vytvoriť modlitbu a v nej vyjadriť vlastné túžby.
Počet hodín: 4 **Prieniky umení**	Anjel Commedia dell´arte: postavy, masky, líčenie, kostým, dramatizácia	Barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup.	Navrhnúť a vytvoriť barokový objekt, konkrétne anjela rôznymi výtvarnými technikami, z viacerých materiálov. Vedieť charakterizovať commediu dell'arte a vymenovať hlavné postavy. Improvizovať pri realizácii hudobných a pohybových predstáv. Vytvoriť návrh masky pre vybraný typ divadelnej postavy. Uplatniť fantáziu pri líčení masiek na tvár. Vytvoriť krátky scenár s dialógmi postáv. Vytvoriť komplexne poňaté divadelné predstavenie.
Počet hodín: 3 **Podnety umenia**	Tangram – kubizmus	Vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v umení. Ukážky štylizácie a transformácie tvaru vo výtvarnom umení – charakteristika kubizmu	Vytvoriť tangram a jeho prostredníctvom zložiť konkrétne tvary. Popísať techniku kubizmu a vymenovať hlavných predstaviteľov.

	Hip – hop Stvárnenie témy lásky v rôznych umeleckých dielach	Prostredie a situácia. Reakcia na daný priestor, umenie vo verejných priestoroch Vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe. Štýl a výraz emócií v hudbe.	Vytvoriť návrh na dotvorenie priestorov v škole prostredníctvom grafitov. Spoznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy prezentovanej kultúry. Uviesť príklady na stvárnenie témy lásky v rôznych druhoch umenia.
Počet hodín: 3 **Prieniky umenia a vedy**	Karneval Návšteva kultúrnej inštitúcie	Mestské a vidiecke korene umenia v medzinárodných kontextoch. Osobný kontakt s umením	Uviesť charakteristické znaky, podobnosti a odlišnosti medzi vybranými karnevalmi sveta. Navštíviť galériu, múzeum, divadlo, kino a pod. – podľa možností regiónu a na základe dohody učiteľa so žiakmi.
Počet hodín:7 **Populárna kultúra**	Výrazové prostriedky filmu	Ukážky niektorých typov ozvučenia filmu, rôzne filmové a hudobné žánre. Význam hudby vo filme,	Ozvučiť konkrétnu filmovú scénu tak, aby zvuk dotváral jej atmosféru. Možnosť využiť PC program

		tvorba vlastných zvukov.	Audacity.
	Fantastická bytosť – surrealizmus, dadizmus	Ozvučiť konkrétnu filmovú scénu tak, aby zvuk dotváral jej atmosféru. Možnosť využiť PC program Audacity.	Vytvoriť fantastickú bytosť poskladanú z konkrétnych predmetných tvarov – priradiť jej charakterové vlastnosti a nadprirodzené schopnosti.
	West Side Story	Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie: návrhy kostýmov, premena prozaického textu na dramatický, pohybové stvárnenie postáv, dialógy, paródia.	Dramatizovať text balkónovej scény zo Shakespearovej hry: Rómeo a Júlia - rozličné formy spracovania námetu. Navrhnúť kostýmy a kulisy.
	Záverečná hodina - Zamrznutie	Prostredie a situácia, inštalácia in situ – inštalácia vo verejných priestoroch.	Flashmob – freeze mob vo verejných priestoroch školy.
Časová rezerva: 3 hodiny			